



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ

ในบทนี้ เป็นการสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ ตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครู
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในพื้นที่เขตชั้นใน และเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การเลือกตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 514 คน และครูจำนวน 84 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด คือ
 - ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้นักเรียนตอบ เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า เป็นคำถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามให้ครูตอบ เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองใน
การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับสถานภาพของครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินค่า เป็นคำถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย โดยผู้วิจัย เป็นผู้แจก และ
รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของ
ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางมีคำบรรยายประกอบ

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่
คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในพื้นที่
เขตชั้นใน และเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชั้นในมีจำนวน 252 คน และอยู่ในเขตชั้นนอกจำนวน 256 คน มีสถานภาพสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน

ผู้ปกครองของนักเรียนในเขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 ได้แก่ บิดามารดา และรองลงมาร้อยละ 13.9 ได้แก่ มารดา

ผู้ปกครองของนักเรียนในเขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.5 ได้แก่ บิดามารดา และรองลงมาร้อยละ 12.1 ได้แก่ มารดา

1.1.2 ระดับการศึกษา

ผู้ปกครองในเขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.8 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 8.7 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

ผู้ปกครองในเขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.4 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 11.3 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

1.1.3 อาชีพ

ผู้ปกครองในเขตชั้นในส่วนใหญ่ร้อยละ 46.8 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 33.3 มีอาชีพค้าขาย

ผู้ปกครองในเขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.2 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 21.1 มีอาชีพค้าขาย

1.1.4 รายได้

ผู้ปกครองในเขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 23.4 มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท รองลงมาร้อยละ 21.0 มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท

ผู้ปกครองในเขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 26.2 มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท รองลงมาร้อยละ 19.5 มีรายได้มากกว่า 6,000 บาท

1.1.5 ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับสูงสุด
 ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.6 ต้องการ
 ให้นักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมาร้อยละ 19.8 ต้องการให้นักเรียน
 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผู้ปกครองในเขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.3 ต้องการ
 ให้นักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมาร้อยละ 18.4 ต้องการให้นักเรียน
 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2 สถานภาพของครู

ครูผู้ตอบแบบสอบถามที่สอนในโรงเรียน เขตชั้นในมีจำนวน 40 คน
 และ เขตชั้นนอก จำนวน 42 คน มีสถานภาพสรุปได้ดังนี้

1.2.1 เพศ

ครูที่อยู่ใน เขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 เป็นหญิง
 และร้อยละ 27.5 เป็นชาย

ครูที่อยู่ใน เขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.8 เป็นหญิง
 และร้อยละ 45.2 เป็นชาย

1.2.2 อายุ

ครูใน เขตชั้นใน ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.5 มีอายุระหว่าง
 31-40 ปี และ 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 15.0 มีอายุระหว่าง 51-59 ปี

ครูใน เขตชั้นนอก ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.2 มีอายุระหว่าง
 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 28.6 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี

1.2.3 วุฒิทางการศึกษา

ครูใน เขตชั้นในส่วนใหญ่ร้อยละ 80.0 มีวุฒิทางการศึกษา
 ระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 10.0 มีวุฒิ ป.กศ.สูง

ครูใน เขตชั้นนอกส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 มีวุฒิทางการศึกษา
 ระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 11.9 มีวุฒิ ปวส.

1.2.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

ครูใน เขตชั้นในส่วนใหญ่ร้อยละ 30.0 มีประสบการณ์ใน
 การทำงานระหว่าง 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 25.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง
 16-20 ปี

ครูในเขตชั้นนอกส่วนใหญ่ร้อยละ 35.7 มีประสบการณ์ใน
การทำงานระหว่าง 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 19.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง
6-10 ปี

ตอนที่ 2 บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน สรุปได้ดังนี้

2.1 นักเรียนรับรู้ว่าเป็นจริงของผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชั้นใน
และเขตชั้นนอก รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน
พบว่า บทบาทที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 6 ด้าน อยู่ใน
ระดับปานกลางทุกด้าน (ตารางที่ 25) บทบาทที่นักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองในเขตชั้นในมีการ
ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ บทบาทด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.21$)
บทบาทที่นักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองมีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านการปรับปรุง แก้ไข
และซ่อมเสริม ($\bar{X} = 2.50$)

ส่วนบทบาทที่นักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอกมีการปฏิบัติ
จริงมากที่สุดคือ บทบาทในการจัดหาอุปกรณ์การเรียน ($\bar{X} = 3.23$) บทบาทที่นักเรียน
เห็นว่าผู้ปกครองมีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ บทบาทด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม
($\bar{X} = 2.61$)

2.2 ครูรับรู้ว่าเป็นจริงของผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชั้นใน และ
เขตชั้นนอกควรปฏิบัติ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน
พบว่า บทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 6
ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ตารางที่ 26) บทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน
ควรปฏิบัติมากที่สุดคือ บทบาทด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ($\bar{X} = 4.23$) และบทบาท
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.23$) บทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครอง
ควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ บทบาทในการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ($\bar{X} = 3.56$)

ส่วนบทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอก ควรปฏิบัติมาก
ที่สุดคือ บทบาทด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$) บทบาทที่ครูคาดหวัง
ว่าผู้ปกครองปฏิบัติน้อยที่สุดคือ บทบาทในการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ($\bar{X} = 3.57$)

สรุปได้ว่า นักเรียนรับรู้ว่า ผู้ปกครองมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทที่คาดหวังนั้น ครูรับรู้ว่า ผู้ปกครองควรจะมีบทบาทในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองที่อยู่ในพื้นที่ เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 การรับรู้บทบาทที่เป็นจริง นักเรียนรับรู้ว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน นักเรียนรับรู้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้านคือ ด้านการสนับสนุนและ เสริมกำลังใจ และด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน (ตารางที่ 39) โดยนักเรียนรับรู้ว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นในทั้ง 2 ด้าน ส่วนด้านอื่นนอกจากนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายละเอียดของบทบาทในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอก ปฏิบัติจริงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้านคือ บทบาทด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนบทบาทอีก 4 ด้านคือ ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อม เสริม ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ และด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน นักเรียนรับรู้แตกต่างกันดังนี้

3.1.1 บทบาทด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาทคือ การลงนามรับทราบการบ้านในสมุดจดการบ้านทุกครั้ง ซึ่งนักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองที่อยู่ใน เขตชั้นใน

3.1.2 บทบาทด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอก ปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 บทบาทคือ เมื่อมีปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ ผู้ปกครองจะใช้อุปกรณ์มาประกอบการอธิบาย และผู้ปกครองหาแบบฝึกหัดมาให้เด็กเรียนทำเพิ่มเติม ซึ่งนักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน

3.1.3 บทบาทด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอก ปฏิบัติจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาทคือ เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการ เรียน ผู้ปกครองจะปลอบใจและให้กำลังใจ และแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 3: บทบาทคือ แสดงความชื่นชมกับผลงานที่นักเรียนทำสำเร็จ คอยให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนทำงานยาก ๆ และสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงผลงานที่ทำสำเร็จต่อ ผู้อื่น ซึ่งนักเรียน เห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองที่ อยู่ในเขตชั้นใน

3.1.4 บทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน ผู้ปกครองในเขต ชั้นใน และเขตชั้นนอกมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาท คือ ซื้อวิทยุหรือ เทปบันทึกเสียง เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียน และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 บทบาทคือ แนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ใน บ้าน เช่น นาฬิกา รูปภาพ ไม้ขีดไฟ ฯลฯ มาใช้ในการฝึกทักษะทางการเรียน และส่งเสริมให้ นักเรียนซ่อม เครื่องใช้ในการ เรียนด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียน เห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวข้างต้น สูงกว่าผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชั้นใน

3.2 การรับรู้บทบาทที่คาดหวัง ครูคาดหวังว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกควรปฏิบัติบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน รวมทั้งด้านไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้านปรากฏว่าครูมีความคาดหวังต่อบทบาท ของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 ด้านคือ ด้านการจัดหา อุปกรณ์การเรียน (ตารางที่ 40) ส่วนบทบาทของผู้ปกครองด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ด้านการปรับปรุง แก้อั้ว และซ่อมเสริม ด้านการสนับสนุนและเสริม กำลังใจ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายละเอียดของบทบาทในแต่ละด้าน พบว่า ครูมีความ คาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้านคือ บทบาทด้านการเอาใจ ใส่ติดตามผลการเรียน และด้านการปรับปรุง แก้อั้ว และซ่อมเสริม ส่วนบทบาทอีก 4 ด้านคือ บทบาทด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ด้านการจัดหาอุปกรณ์ การเรียน และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ครูมีความคาดหวังแตกต่างกันดังนี้

3.2.1 บทบาทด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ครูมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และเขตชั้นนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาทคือ สนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือสำหรับเด็ก เป็นต้น ซึ่งครูคาดหวังว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นในมีบทบาทดังกล่าวข้างต้น สูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก

3.2.2 บทบาทด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ครูมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 2 บทบาทคือ คอยดูแลอยู่ใกล้ ๆ ขณะที่นักเรียนทำการบ้าน และสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงผลงานที่ทำสำเร็จต่อผู้อื่น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 บทบาทคือ การแนะนำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างรอบคอบและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งครูคาดหวังให้ ผู้ปกครองใน เขตชั้นในมีบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอก

3.2.3 บทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน ครูมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาทคือ การแนะนำให้นักเรียนรู้จักเก็บรักษา เครื่องใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ซึ่งครูคาดหวังให้ผู้ปกครองใน เขตชั้นในมีบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอก

3.2.4 บทบาทด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อุครูมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้ปกครองใน เขตชั้นในและเขตชั้นนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 บทบาทคือ ผู้ปกครองกำหนดเวลาให้นักเรียนทำการบ้านแต่พอควร ไม่นานเกินไป และบริเวณที่จัดให้นักเรียนทำงานมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้ดี ซึ่งครูคาดหวังให้ผู้ปกครองใน เขตชั้นในมีบทบาทดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก

สรุปได้ว่า นักเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้ปกครองในเขตชั้นในและ เขตชั้นนอกปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียน รวมทั้งด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทที่คาดหวังนั้นครูคาดหวังให้ผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอก มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียน รวมทั้งด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า

นักเรียนรับรู้ว่า บทบาทที่ผู้ปกครองปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 25) ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมอยู่ในระดับเดียวกัน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งตรงกับรายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2527 ที่พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 38) ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร 2527 : 40) และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม เช่น ตามตรอก ซอย และแหล่งชุมชนแออัดต่าง ๆ เมื่อพิจารณาจากรายได้พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วรายได้ของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 1,000-2,000 บาทต่อเดือน การที่ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ในระดับต่ำ จึงเป็นผลให้ผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2525 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่า 5,000 บาท ส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท และเวอธิงตัน (Worthington 1971 : 7-10) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมสูง ให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กมากกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำ

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้ปกครองเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองในเขตชั้นในเมืองมีการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การให้ความรู้เพิ่มเติม และการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ส่วนผู้ปกครองในเขตชั้นนอกมีการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้คือ ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม และการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม สรุปได้ว่า

นักเรียนรับรู้ว่า ผู้ปกครองในเขตชั้นใน และเขตชั้นนอก มีการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2525 : 52) ที่พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่า หน้าที่ที่ผู้ปกครองต้องปฏิบัติคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดหาอุปกรณ์การเรียนซึ่งผู้ปกครองปฏิบัติจริงมากกว่า คิดว่าควรปฏิบัติ และบทบาทที่นักเรียนรับรู้ว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านการปรับปรุง แก๊ซ และซ่อมเสริม ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของศรีสุตา ศิริสิทธิ์ (2522 : 94) ที่พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุง เทพมหานครส่วนใหญ่แล้วไม่ได้ดูแลขณะนักเรียนทำการบ้าน และผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการที่จะสอนการบ้าน หรือให้คำแนะนำแก่นักเรียน เพราะผู้ปกครองมีความรู้ที่น้อย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนทั้งในเขตชั้นใน และเขตชั้นนอกส่วนใหญ่มีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ซึ่งเป็นระดับความรู้ขั้นต่ำ การขาดความรู้ความเข้าใจ และพื้นฐานทางการศึกษาน้อย ทำให้เกิดความไม่แน่ใจในการให้คำแนะนำ หรือตรวจสอบผลงานของเด็ก ไม่มีการตรวจดูว่าเด็กได้ทำงานครบถ้วนถูกต้อง หรือไม่ เด็กจึงต้องช่วยเหลือตนเอง จรรยา สุวรรณทัต (2522 : 42-47) ได้ศึกษาพบว่า การที่ผู้ปกครองขาดการศึกษา ทำให้ขาดความกระตือรือร้น และมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้เกิดการละเลยบุตรหลาน ขาดความสนใจ ขาดความสามารถที่จะช่วยเหลือเด็กทางการเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีผลการเรียนต่ำ เช่นเดียวกับที่เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522 : 87) ที่ทำการศึกษา พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีกิจกรรมในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแตกต่างกัน และจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบุตรหลานแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2524 : 63) ยังมีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาอยู่ในขั้นต่ำ จะให้การส่งเสริมการเรียนน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง เพราะไม่มีประสบการณ์ทางการศึกษา จึงมองไม่เห็นความจำเป็นของการศึกษา และไม่ให้การสนับสนุนการศึกษาเท่าที่ควร บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการปรับปรุง แก๊ซ และซ่อมเสริม ผู้ปกครองสามารถปฏิบัติได้หลายประการ เช่น ไปพบครูเพื่อปรึกษาเรื่องการเรียนของนักเรียน จัดหาครูพิเศษเพื่อช่วยเหลือแนะนำเรื่องการเรียนแก่นักเรียน ช่วยอธิบาย เมื่อนักเรียนทำการบ้านไม่ได้ ดักเตือนให้นักเรียนทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อมีปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ ผู้ปกครองจะใช้อุปกรณ์มาประกอบการอธิบายหาแบบฝึกหัดมาให้ให้นักเรียนทำเพิ่มเติม ตลอดจนซื้อเกมมาให้เล่น เพื่อฝึกทักษะเป็นต้น บทบาทของผู้ปกครองดังกล่าวข้างต้น

จะแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความรักและห่วงใยตน ทำให้เด็กมีความสนใจการเรียน มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แรงกระตุ้นจากผู้ปกครองยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทาง การเรียนของนักเรียนด้วย (จรรยา เสนบุตร และคณะ 2527 : 18-21)

2. บทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครู พบว่า

ครูมีความคาดหวังให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน รวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 26) การที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรมีบทบาท ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก เพราะทุกบทบาทต่างมีส่วนส่งเสริม การเรียนของนักเรียนตามแนวทางของหลักสูตร พ.ศ. 2521 ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือ จากผู้ปกครอง เพราะผลสำเร็จของการเรียนการสอนไม่ได้ขึ้นอยู่กับโรงเรียนเท่านั้น จำเป็น จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2525 : 78) การดำเนินงาน จัดการศึกษาให้สำเร็จตามนโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จะ เป็นไปอย่างล้าช้า ถ้าผู้ปกครอง ครู นักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่เล็งเห็นความสำคัญ ของการศึกษา และไม่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือโรงเรียน (อนันต์ อัคร 2527 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) การที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนแต่ละวัน แม้จะเป็นการให้การ ศึกษาส่วนหนึ่งแล้ว เมื่อกลับมายังบ้านก็ควรจะได้รับการศึกษาเพิ่มเติมด้วย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้ปกครองควรจะได้มีส่วนเสริม โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา ดังนั้นครูจึงคาดหวังว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับมากทุกบทบาท

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้ปกครองเป็นรายด้าน พบว่า ครูคาดหวังว่าผู้ปกครอง ในเขตชั้นใน ควรปฏิบัติบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เรียงลำดับจากมากที่สุด ไปน้อยที่สุด ดังนี้คือ ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การจัดหาอุปกรณ์การเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม และการปรับปรุง แก้วไข และซ่อม เสริม และครูคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอกควรปฏิบัติ บทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้คือ ด้านการ เอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การจัดหาสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียน การสนับสนุนและ เสริมกำลังใจ การให้ความรู้เพิ่มเติม การจัดหาอุปกรณ์การเรียน และการปรับปรุงแก้วไข และ

ซ่อมเสริม สรุปได้ว่า ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกควรปฏิบัติบทบาทด้าน การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด ละ เมียด ฉิมอักษร (2521 : 42-48) กล่าวไว้ว่า "การที่นักเรียนจะ เรียนได้ดีหรือไม่นั้น ควรพิจารณาว่าผู้ปกครองได้จัดสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนได้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด" การที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทด้าน การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน ในระดับมากที่สุด เพราะเมื่อพิจารณา จากการวิจัยของสำนักนโยบายและแผน (2527 : 40) ที่พบว่า นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามแหล่งเสื่อมโทรมต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,020 แห่ง (โสภณ พรโชคชัย 2529 : 28) ทำให้นักเรียนจำนวนมากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการ ศึกษาเล่าเรียนที่บ้าน ครูจึงคาดหวังว่าผู้ปกครองควรจะได้ปฏิบัติบทบาทบางประการที่จะช่วย เหลือ นักเรียนในด้านการเรียนบ้าง เช่น ไม่รบกวนเรียกใช้ขณะที่นักเรียนทำการบ้าน ดูแลจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ที่เหมาะสมในการทำงานให้นักเรียน จัดเวลาให้นักเรียนทำการบ้านแต่พอควร บริเวณที่ นักเรียนทำงานควรจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด เป็นระเบียบ และมีอากาศถ่ายเทได้ดี และหลีกเลี่ยงจากเสียงรบกวนต่าง ๆ อันจะทำลายสมาธิของนักเรียน เป็นต้น ซึ่งบทบาทของ ผู้ปกครองดังกล่าวจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะ ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนโดยตรง ส่วนบทบาทที่ครู คาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือบทบาทในการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ซึ่งอาจ เป็น เพราะครูรับรู้ ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาดำ มีอาชีพที่ไม่มั่นคง ทำให้ฐานะทาง เศรษฐกิจไม่ดี ประกอบกับการที่มีบุตรธิดาในความรับผิดชอบโดยเฉลี่ยถึง 5 คน (ธีระวัลย์ สวรรยาธิปิติ 2525 : 23) เป็นเหตุให้ผู้ปกครองมีความมุ่งหวังในตัวครูสูง ในอันที่จะรับภาระ หน้าที่แทนผู้ปกครองในเรื่องต่าง ๆ และโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียนของ นักเรียน ผู้ปกครองจะมอบหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ครู และโรงเรียน เพราะไม่เข้าใจถึง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองมีบทบาทในด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริมน้อยที่สุด

3. เปรียบ เทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในพื้นที่ เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกของ กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

3.1 นักเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้ปกครองในเขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกมีการปฏิบัติจริงรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พูนสิน ตระการจันทร์ (2528 : 92) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนเขตในเมือง และ เขตนอกเมือง โดยสรุป พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่งเสริมการเรียนไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่า ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เพราะการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาด้าน ผู้ปกครองขาดการสนับสนุนทางการศึกษา ซึ่งเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนในเขตชั้นในอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่แออัด มีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น ส่วนหนึ่งมีปัญหาความยากจน มีอาชีพไม่แน่นอน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพรับจ้างและค้าขาย ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ ไม่แน่นอน ดังนั้นผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากกว่าการเอาใจใส่ ในเรื่องการศึกษาของบุตรหลาน (อนงค์ หงสา 2528 : 110) ส่วนผู้ปกครองในเขตชั้นนอก นั้นมีปัญหาคือ ความยากจน ขาดความรู้ และไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ถือว่าการศึกษาเป็น หน้าที่ของโรงเรียน (ประยงค์ จินดาวงศ์ 2529 : 453) เมื่อผู้ปกครองทั้งในเขตชั้นในและ เขตชั้นนอกคำนึงถึงประสบปัญหาดังกล่าว จึงทำให้การส่งเสริมการเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน ปรากฏว่านักเรียนมีความ เห็นเกี่ยวกับบทบาท ที่ผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอก มีการปฏิบัติจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 อยู่ 2 ด้านคือ ด้านการสนับสนุน และ เสริมกำลังใจ และด้านการจัดหาอุปกรณ์ การเรียน (ตารางที่ 39) นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 บทบาทด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน (ตารางที่ 27) นักเรียนมีความ เห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกปฏิบัติจริงแตกต่างกัน 1 บทบาทคือ บทบาทที่ 3 ได้แก่ การลงนามรับทราบการบ้านในสมุดจดการบ้านทุกครั้ง โดยที่นักเรียนเห็นว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการให้ผู้ปกครองลงนามรับทราบการบ้าน จะเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองได้ทราบว่ ามวันหนึ่ง ๆ นักเรียนเรียนอะไร และมีการบ้านอะไรบ้าง ผู้ปกครองจะได้ช่วยเหลือดูแลนักเรียน และกำหนดการทำงานที่บ้านของนักเรียนได้ การที่ผู้ปกครองในเขตชั้นนอกปฏิบัติบทบาท ในการ ส่งเสริมการเรียนสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน อาจพิจารณาได้จากลักษณะอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งธีระวัลย์ สวรรยาธิบดี (2525 : 137) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองในเขตชั้นนอกมีเวลาว่าง

จากงานอาชีพมากกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน จึงทำให้ผู้ปกครองในเขตชั้นนอกเอาใจใส่การเรียน
ของนักเรียนมากกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน

3.1.2 บทบาทด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม (ตารางที่ 29)

นักเรียนมีความเห็นว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกปฏิบัติจริง แตกต่างกัน 2 บทบาท
คือ บทบาทที่ 26, 27 ได้แก่ เมื่อมีปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าใจผู้ปกครองจะใช้อุปกรณมาประกอบ
การอธิบาย และผู้ปกครองหาแบบฝึกหัดมาให้เด็กเรียนทำเพิ่มเติม โดยที่นักเรียนเห็นว่า ผู้ปกครอง
ในเขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ปกครอง
ในเขตชั้นนอกอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีความสัมพันธ์ในครอบครัวดีกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน
ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในเขตชั้นนอกอยู่ในความปกครองของบิดามารดา
ร้อยละ 69.5 ซึ่งมากกว่านักเรียนในเขตชั้นใน การที่นักเรียนอยู่ในความดูแลเลี้ยงดูของ
บิดามารดาย่อมได้รับการส่งเสริมด้านการเล่าเรียนมากกว่านักเรียนที่อยู่ในความปกครองของ
ผู้อื่น จินตนา อินทรไทย (2525 : 49) กล่าวว่า "ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภายใน
ครอบครัว บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะให้การดูแล เอาใจใส่ แนะนำและให้ความช่วยเหลือ
ยามที่นักเรียนต้องการ และมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง" ดังนั้น
บทบาทของผู้ปกครองในการใช้อุปกรณมาประกอบการอธิบายแก่นักเรียนจึง เป็นบทบาทที่ผู้ปกครอง
ที่สนใจในการศึกษาของนักเรียนมักจะปฏิบัติเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจ และแก้ปัญหา
ในการเรียนได้ เช่นเดียวกับบทบาทในการหาแบบฝึกหัดมาให้เด็กเรียนฝึกหัดทำเพิ่มเติม นักเรียน
จะมีทักษะและประสบการณ์เพื่อ เป็นแนวทางในการตอบแบบสอบถามได้ถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น
ผู้ปกครองในเขตชั้นในมีบทบาทดังกล่าวน้อยกว่า เพราะต้องประสบกับปัญหาทั้งด้านสภาพแวดล้อม
เศรษฐกิจ และสังคม ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีน้อยกว่าในเขตชั้นนอก เพราะบิดามารดา
ต้องทำงานหารายได้เลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีใครเลี้ยงดูและเอาใจใส่บุตร ไม่มีเวลาพบปะ
สนทนาเรื่องการเรียนของนักเรียน จึงคาดหวังให้ครูเป็นผู้รับผิดชอบแทน ดังนั้นบทบาทในการ
ใช้อุปกรณมาประกอบการอธิบายเมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียนหรือบทบาทในการซื้อหาแบบฝึกหัด
มาให้เด็กเรียนฝึก จึงมีการปฏิบัติน้อยหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

3.1.3 บทบาทด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ (ตารางที่ 30)

นักเรียนมีความเห็นว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน และ เขตชั้นนอกปฏิบัติจริงแตกต่างกัน 4 บทบาทคือ
บทบาทที่ 30, 32, 34 และ 36 ได้แก่ เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียน ผู้ปกครองจะปลอบใจ
และให้กำลังใจ แสดงความชื่นชมกับผลงานที่นักเรียนทำสำเร็จ คอยให้กำลังใจเมื่อนักเรียน

ทำงานที่ยาก ๆ และสนับสนุนให้นักเรียนทำสำเร็จต่อผู้อื่น ซึ่งนักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองในเขต
 ชนนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าวสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2527 :
 68-69) ให้ทัศนะสำหรับผู้ปกครองที่จะปฏิบัติต่อนักเรียนในปกครองว่า บิคารมาดาหรือผู้ปกครอง
 เป็นผู้มีส่วนสร้างความอบอุ่น ความรัก ความมั่นคง และเสริมสร้างกำลังใจให้แก่บุตรและ
 นักเรียนในปกครอง เป็นอย่างมาก เป็นต้นว่า แนะนำในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน
 สนับสนุนในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ให้รางวัลหรือชมเชย
 เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนดี (เชื้อ สาริมาณ 2524 : 21) แสดงความเข้าใจ สนใจ และ
 ยอมรับความสามารถของนักเรียน การปฏิบัติของผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
 ทางการ เรียนสูงขึ้น ในปัจจุบันนี้ผู้ปกครอง เริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้น มีความมุ่งหวัง
 ที่จะให้นักเรียนได้เรียนต่อในระดับสูง เพื่อจะได้มีโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดีในสังคม
 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นใน และเขตชั้นนอก มีความมุ่งหวังให้นักเรียน
 ถึงระดับปริญญาตรีและมอง เห็นว่าการศึกษากลับไปสู่ฐานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมที่ดี
 กว่า ดังนั้นบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนจึงมากขึ้นตามลำดับ และจากทัศนะทาง
 การศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า บทบาทด้านการสนับสนุนและ เสริมกำลังใจ เป็นบทบาทที่
 ผู้ปกครองพึงปฏิบัติโดยอาศัยพื้นฐานทางความรู้หรือการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งพื้นฐานทาง
 ด้านจิตวิทยารวมกัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมและกำลังใจในการ เรียน การที่
 ผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกมีการปฏิบัติสูงกว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นในอาจเป็น เพราะค่านิยมทางสังคม
 ของผู้ปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการศึกษา จึงมีการแข่งขันกันในเรื่องการศึกษาของนักเรียน
 บทบาทดังกล่าวนี้ผู้ปกครองใน เขตชั้นในไม่ค่อยมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่นผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก

3.1.4 บทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน (ตารางที่ 31) นักเรียน
 มีความ เห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และเขตชั้นนอก ปฏิบัติจริงแตกต่างกัน 3 บทบาท คือ
 บทบาทที่ 43, 44, 45 ได้แก่ ชื่อวิทยุ หรือเทปบันทึกเสียงเพื่อให้นักเรียนใช้เป็นอุปกรณ์
 ประกอบการเรียน แนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในบ้าน เช่น นาฬิกา รูปภาพ
 ไม้ขีดไฟ ฯลฯ มาใช้ในการฝึกทักษะทางการเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนซ่อม เครื่องใช้ในการ
 เรียนด้วยตนเอง โดยที่นักเรียน เห็นว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทดังกล่าว สูงกว่า
 ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน ที่เป็นเช่นนี้เพราะอุปกรณ์การเรียน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษา ผู้ปกครอง
 ส่วนใหญ่ตระหนักดีว่า เป็นหน้าที่ที่ต้องจัดหาสื่อการเรียนหรือวัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนให้นักเรียน
 (พูนสิน ตระการจันทร์ 2528 : 94) เพราะการเรียนการสอนตามหลักสูตร พ.ศ. 2521

จะต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนตามลักษณะเนื้อหาวิชา ถ้าขาดอุปกรณ์เครื่องใช้บางสิ่งบางอย่าง อาจทำให้ เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่จะต้องจัดหาอุปกรณ์ให้นักเรียน โดยครบถ้วน เพื่อให้การเรียนของนักเรียนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (บังอร เอี่ยมรอด 2525 : 34-35) อุปกรณ์ที่มีราคาแพง เช่น วิทยุ เทปบันทึกเสียง บางครอบครัวอาจมีใช้อยู่แล้วก็ สามารถให้นักเรียนนำมาใช้ในการฝึกทักษะทางการเรียนได้ นอกจากนั้นอาจนำวัสดุอื่น ๆ ที่มี ในท้องถิ่น หรือในครอบครัวมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้ด้วย ส่วนบทบาทในการสอนให้ นักเรียนรู้จักซ่อมแซม เครื่องใช้ในการเรียนด้วยตนเอง ก็เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้คุณค่า และประโยชน์ของสิ่งของ เครื่องใช้ รวมทั้งรู้จักการประหยัดด้วย การที่ผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก มีการปฏิบัติจริงมากกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นในอาจเป็น เพราะความแตกต่างของสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะใน เขตชั้นนอกสามารถหาอุปกรณ์ให้นักเรียนได้ง่ายกว่า และสภาพทางเศรษฐกิจของ ผู้ปกครองก็อยู่ในฐานะที่พอจะจัดหาซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นให้นักเรียนได้ ดังนั้นบทบาทในการปฏิบัติ จริงของผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกจึงสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน

ส่วนบทบาทด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม และการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้นั้น ไม่พบว่ามีความแตกต่างในรายละเอียดของบทบาท แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณปกครองใน เขตชั้นในแล เขตชั้นนอกมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน และ มีความเห็นว่าคุณปกครองทั้งใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกได้ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ด้าน

เมื่อพิจารณาด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ในแต่ละบทบาท พบว่านักเรียนมีความเห็นว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกันมากที่สุด คือบทบาทข้อ 13, 14 (ตารางที่ 28) ได้แก่ สนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่นหนังสือพิมพ์หรือหนังสือสำหรับเด็ก เป็นต้น และแนะนำ ให้นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าบทบาท ดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เพราะหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือสำหรับเด็ก จะช่วยพัฒนาด้านการอ่าน และเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันในสังคม พิศเพลิน เขียวหวาน (2521 : 110) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ อ่านหนังสือพิมพ์ เสมอจะส่งผลไปถึงสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับการวิจัยของ คอสเตอร์ (Coster 1959 : 50-62) ซึ่งพบว่าความสนใจ ในการอ่านหนังสือ เช่น หนังสือพิมพ์หรือสารสาร ของสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนนั้นมีผล

ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนด้วย ในปัจจุบัน ครอบครัวส่วนใหญ่มักจะซื้อหนังสือพิมพ์อ่าน จนกลายเป็นกิจวัตรประจำวันไป นักเรียนก็มีแนวโน้มในการอ่านหนังสือพิมพ์ตามผู้ปกครองไปด้วย นอกจากอ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้านแล้ว นักเรียนยังหาอ่านได้จากห้องสมุดของโรงเรียนหรือห้องสมุดสาธารณะได้เช่นกัน ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองทางเศรษฐกิจแต่ประการใด ส่วนการส่งเสริมนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนก็ให้ประโยชน์มากในด้านการส่งเสริมความรู้ในหลักสูตร ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และแก้ปัญหาการใช้เวลาว่างของนักเรียนได้ (ประภัสสร มโนรัตน์ 2519 : 110-112) บทบาททั้ง 2 ประการนี้ ผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกได้มีการปฏิบัติโดยไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในแต่ละบทบาท พบว่านักเรียนมีความเห็นว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกันมากที่สุดคือ บทบาทที่ 50, 52 (ตารางที่ 32) ได้แก่ บริเวณที่จัดให้นักเรียนทำงานมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี และบริเวณที่จัดให้นักเรียนทำงานสะอาดและเป็นระเบียบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่จะได้รับความรู้ในเรื่องดังกล่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่อนามัยที่ออกไปให้คำแนะนำทั้งใน เขตชุมชนและเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติเพื่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของครอบครัว นอกจากนั้นการปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าวข้างต้นยังมีส่วนช่วย เสริมสร้างลักษณะนิสัยในการทำงานของนักเรียนให้เป็นระเบียบและสวยงามด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นใน และเขตชั้นนอกจึงมีบทบาทไม่แตกต่างกัน

3.2 ครุศาสตร์หวังว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน และ เขตชั้นนอก ควรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน รวมทั้งด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2524 : 67) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในเมือง เห็นความสำคัญของการศึกษา และมุ่งหวังให้นักเรียนได้ศึกษาคือในระดับสูง จึงให้การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่อยู่นอกเมือง ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครุศาสตร์หวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากเหตุผลต่อไปนี้คือ

ประการแรก ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งในเขตชั้นใน และเขตชั้นนอกมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือค้าขาย รายได้โดยเฉลี่ยเดือนละ 1,000-2,000 บาท และมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด จากสถานภาพของผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนไม่แตกต่างกัน

ประการที่สอง ค่านิยมทางสังคมในปัจจุบัน เห็นว่า คนที่มีการศึกษาสูง จะได้รับการยกย่องในสังคม สามารถสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมให้สูงขึ้นได้ด้วยการศึกษา ทำให้ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นในการที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานได้เรียนในระดับสูงกว่าบิดามารดา เพื่อให้พ้นจากสภาพความยากจนและการทำงานหนัก ไปสู่สภาพที่ดีกว่าในสังคม

ประการที่สาม การเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครอง แต่ก่อนไม่สนับสนุนเรื่องการเรียน หรือให้เรียนเพียงอ่านออกเขียนได้ จบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วออกไปช่วยผู้ปกครองทำงานหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว ปัจจุบันนี้ทัศนคติของผู้ปกครองเปลี่ยนไป ผลจากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกที่มีการศึกษาระดับตัวส่วนใหญ่แล้วมีความมุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนในระดับสูงกว่าผู้ปกครอง กล่าวคือผู้ปกครองคาดหวังว่าจะให้นักเรียนได้ศึกษาจนจบระดับชั้นมัธยมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522 : 107) ที่ศึกษาพบว่า โดยทั่วไปบิดาในเขตเมืองจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับสูงกว่าบิดาในชนบท และบิดาที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองส่วนมากมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับเท่าที่สามารถเรียนได้ ขณะที่บิดาที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับประถมศึกษามากที่สุด อันดับรองลงมาคือเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

ประการที่สี่ กรุงเทพมหานครได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นทั้งในเขตชั้นในและเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 427 โรงเรียน โดยจัดสรรงบประมาณครู อุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ (กองวิชาการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร 2531 : 7) เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพเท่าเทียมกัน และให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในโรงเรียน ปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2531 มีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 243,714 คน (กองวิชาการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2531 : 7) โดยที่กรุงเทพมหานครจัดตั้งโรงเรียนขึ้นก็พิจารณาสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็น

ประการสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการ เดินทางและเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของนักเรียน นอกจากนั้นทางโรงเรียนก็ยังแจกอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และมีโครงการอาหารกลางวัน เพื่อช่วยนักเรียนยากจน และขาดแคลนด้วย ทำให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ครูจึงคาดหวังว่าผู้ปกครองจะมีบทบาทในการ ส่ง เสริมการ เรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน พบว่า ครูมีความคาดหวังต่อบทบาทของ ผู้ปกครอง ใน เขตชั้นใน และเขตชั้นนอกที่มีต่อการส่ง เสริมการ เรียนของนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 ด้านคือ ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน (ตารางที่ 40) ส่วนบทบาทของผู้ปกครองด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการ เรียน ด้านการให้ความรู้ เพิ่มเติม ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อม เสริม ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่ง เสริมการ เรียนรู้ ครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้านดังนี้

3.2.1 ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม (ตารางที่ 34) ครูมีความคาดหวัง ว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทในการส่ง เสริมการ เรียนไม่แตกต่างกัน 9 บทบาท ส่วนบทบาทที่ ครูคาดหวังว่าผู้ปกครอง ควรปฏิบัติแตกต่างกันคือบทบาทที่ 13 ได้แก่การสนับสนุนให้นักเรียน อ่านหนังสือต่าง ๆ เช่นหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือสำหรับเด็ก เป็นต้น โดยครูคาดหวังว่า ผู้ปกครอง ใน เขตชั้นในมีการปฏิบัติสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก เพราะหนังสือทำหน้าที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีความรู้ ความ เข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิต มีทัศนคติที่พึงปรารถนาในสภาพสังคมปัจจุบันซึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเขตชุมชนชั้นในของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี สภาพสังคมที่สับสนวุ่นวาย และมีช่องว่างระหว่างชนชั้นมากกว่าสภาพสังคมใน เขตชั้นนอก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ครูจึงคาดหวังว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นในควรปฏิบัติบทบาทนี้สูงกว่าผู้ปกครอง ใน เขตชั้นนอก

3.2.2 ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ (ตารางที่ 36) ครูมี ความคาดหวังว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทในการส่ง เสริมการ เรียนไม่แตกต่างกัน 7 บทบาท ส่วนบทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติแตกต่างกันคือ บทบาทที่ 36, 37, 38 ได้แก่ การคอยดูแลอยู่ใกล้ ๆ ขณะที่นักเรียนทำการบ้าน สนับสนุนให้นักเรียนแสดงผลงานที่ทำสำเร็จ ต่อผู้อื่น และแนะนำให้นัก เรียนรู้จักคิดอย่างรอบคอบ และแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง โดยครูคาดหวัง

ว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นใน ควรปฏิบัติสูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก การที่ครูคาดหวัง เช่นนั้น อาจ เป็น เพราะโดยสภาพที่แท้จริงของนักเรียนใน เขตชั้นในส่วนใหญ่จะมีปัญหาทางด้านจิตใจ คือ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ผู้ปกครองมักจะทอดทิ้งนักเรียนให้อยู่กันตามลำพัง เพราะต้องออกไปประกอบอาชีพที่ต้องใช้เวลาและแรงงาน เมื่อกลับบ้านก็เหนื่อย เหนื่อย เกินกว่าที่จะพูดคุยกับนักเรียนได้ เรื่องการ เรียนของนักเรียนก็ไม่ค่อยเอาใจใส่โดยปล่อยให้ อยู่ใน ความ รับผิดชอบของครู การดูแลการบ้านของนักเรียนจะมีการปฏิบัติบ้างในครอบครัวที่ผู้ปกครองมี เวลา ว่าง และมีความรู้พอจะสอนให้ได้ แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการปฏิบัติ (ศรีสุตา ศิริสิทธิ์ 2523 : 94) ผู้ปกครองมักจะปล่อยให้ นักเรียนทำเอง เสีย เป็นส่วนมาก บางคนก็สอนนักเรียนไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้ นอกจากนั้นผู้ปกครองบางคนยังไม่รู้สึกชื่นชมกับผลงานที่นักเรียนทำสำเร็จ เท่าที่ ควร เพราะผู้ปกครองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ทั้งไม่มีความสามารถในการให้คำแนะนำหรือ แก้ปัญหาให้นักเรียนได้ จึงทำให้นักเรียนขาดกำลังใจ บางคนทอดย ขาดการเอาใจใส่ในการ เรียน และมีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนต่ำ ครูจึงคาดหวังว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นในควรมีการปฏิบัติ บทบาทดังกล่าวให้มากขึ้นกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก

3.3.3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน (ตารางที่ 37) ครูมีความ คาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทในการส่งเสริมการเรียนไม่แตกต่างกัน 4 บทบาท ส่วน บทบาทที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติแตกต่างกันคือ บทบาทที่ 42 ได้แก่ การแนะนำให้ นักเรียนรู้จัก เก็บรักษา เครื่องใช้เพื่อใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า โดยครูคาดหวังว่า ผู้ปกครองใน เขต ชั้นในควรมีการปฏิบัติ สูงกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก เพราะ เมื่อพิจารณาสภาพที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง ใน เขตชั้นในแล้ว จะ เห็นได้ว่ามีบ้าน เรือนที่อาศัยคับแคบ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีห้องส่วนตัว ดังนั้น ผู้ปกครองจึงต้องแนะนำให้ นักเรียนรู้จัก เก็บรักษา เครื่องใช้ให้ เป็นที่ เป็นทาง ป้องกันมิให้เกิดการ สูญหายและ เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีแก่นัก เรียนด้วย

3.3.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อ (ตารางที่ 38) ครูมีความคาดหวังว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน 4 บทบาท ส่วนบทบาทที่ครูคาดหวังว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติแตกต่างกันคือ บทบาทที่ 47 และ 50 ได้แก่ ผู้ปกครองกำหนดให้นักเรียนทำการบ้านแต่พอควรไม่นานเกินไป และบริเวณที่จัดให้ นักเรียนทำงานมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่าย เทได้ดี โดยครูคาดหวังว่าผู้ปกครองใน เขต ชั้นในควรมีบทบาทสูงกว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นนอก ที่เป็น เช่นนี้เพราะนักเรียนในเขตชั้นใน

จำนวนมากต้องออกไปช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ การกำหนดเวลาให้นักเรียนทำการบ้านจะช่วยให้นักเรียนรู้จักแบ่งเวลาในการทำงาน และมีเวลาเหลือไปทำงานอื่น ๆ ได้อีก ส่วนการจัดบริเวณให้นักเรียนทำงานให้มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทนั้น ครูมีความเห็นว่า เขตชั้นในเป็นเขตที่มีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในแหล่งชุมชนแออัดจะมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี คือมีแสงสว่างน้อย และอากาศไม่บริสุทธิ์พอ ดังนั้นครูจึงคาดหวังว่าผู้ปกครองควรจัดบริเวณที่ให้นักเรียนทำงานให้มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้ดี เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้วย ซึ่งบทบาทนี้ผู้ปกครองในเขตชั้นในควรปฏิบัติสูงกว่าผู้ปกครองในเขตชั้นนอก

ส่วนบทบาทด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน และด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม ไม่พบว่ามีความแตกต่างในรายละเอียดของบทบาท แสดงว่าครูมีความคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน และ เขตชั้นนอก ควรปฏิบัติบทบาททั้ง 2 ด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนในแต่ละบทบาท พบว่า ครูมีความคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน และชั้นนอก ควรปฏิบัติบทบาทที่ 9 มากที่สุด (ตารางที่ 33) ได้แก่ ตรวจสอบรายงานผลการสอนของนักเรียนที่ครูคาดหวัง เช่นนี้ เพราะเห็นว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทนี้ เพื่อแสดงให้นักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองให้ความเอาใจใส่ และสนใจต่อการเรียนของนักเรียน การติดตามผลการเรียนของนักเรียนโดยการตรวจสอบรายงานจะทำให้ผู้ปกครองได้ทราบความสามารถของนักเรียน และจะได้หาทางปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของนักเรียน หรือหาทางส่งเสริมนักเรียนให้เต็มความสามารถ การยอมรับในความสามารถทางสมอง หรือสติปัญญาของนักเรียน จะเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้ปกครองจะช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร 2528 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ผู้ปกครองจำนวนมากต้องการจะส่งเสริมนักเรียน แต่ขาดเหตุจูงใจ และประสบการณ์ทางการศึกษาเพราะตนเองไม่เคยได้รับการศึกษามาก่อน จึงไม่ทราบแนวทางของการศึกษา ทำให้ความกระตือรือร้น และไม่เห็นความสำคัญต่อการที่จะส่งเสริมนักเรียน นักเรียนจึงขาดกำลังใจ และไม่สนใจการเรียน การตรวจดูผลการสอบของนักเรียน จึงเป็นบทบาทที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติเพื่อแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรัก ห่วงใย และเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตน

ส่วนด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อมเสริม พบว่า ครูมีความคาดหวังว่าผู้ปกครองในเขตชั้นใน และ เขตชั้นนอก ควรปฏิบัติบทบาทที่ 25 มากที่สุด (ตารางที่ 35) ได้แก่ การ

ดักเตือนให้นักเรียนทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ที่ครูคาดหวัง เช่นนี้ เพราะผู้ปกครองมีโอกาส
ใกล้ชิดนักเรียน ตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน ขณะที่นักเรียนทำการบ้าน หรือทำงานบ้านก็ตาม
ผู้ปกครองมีโอกาสดักเตือนให้ทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้เสมอ การได้รับค่าเดือนบ้อย ๆ
จะทำให้นักเรียนเพิ่มความระมัดระวังในการทำงานมากขึ้น เป็นการสร้างนิสัยที่ดีในการทำงาน
การปล่อยให้เด็กทำงานโดยขาดความเป็นระเบียบ จะทำให้เกิดความเคยชิน และภายหลังจะ
แก้ไขได้ยาก การฝึกนิสัยการทำงานดังกล่าว แม้ทางโรงเรียนจะฝึกอยู่แล้วก็ตาม เมื่อนักเรียน
อยู่ที่บ้านผู้ปกครองก็ควรให้ความร่วมมือโดยการดักเตือนให้นักเรียนทำงานให้เป็นระเบียบ
เรียบร้อยด้วย ครูจึงคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาทดังกล่าวโดยไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งใน เขตชั้นในและชั้นนอกของ
กรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการปรับปรุง แก้ไข และซ่อม เสริมน้อยที่สุด
ทั้งที่บทบาทด้านนี้มีความสำคัญและควรได้รับการส่งเสริมจากผู้ปกครองมากกว่าบทบาทอื่น ๆ
เพราะการปฏิบัติของผู้ปกครองจะเป็นการช่วยให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่อง และเพิ่มเติม
ความรู้ต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา จึงควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ
บทบาท และหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ
และควรมีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร หรือ เชิญ
ผู้ปกครองมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อจะได้สอนบุตรหลานที่บ้านได้ นอกจากนั้นครูควรรหาโอกาส
ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะสนทนากับผู้ปกครองหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน และ
เชิญผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางทางโรงเรียนจัดขึ้นด้วย

2. ผลการวิจัยที่พบว่าผู้ปกครองทั้งใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกมีการส่งเสริมการ
เรียนรู้ของนักเรียนในระดับปานกลาง โดยที่ครูคาดหวังว่าผู้ปกครองควรปฏิบัติบทบาททุกด้านใน
ระดับมาก ผู้ปกครองจึงควรให้ความสนใจ เอาใจใส่ ให้กำลังใจ แก่นักเรียนให้มากขึ้น
นอกจากนั้นควรไปพบครู เพื่อรับทราบปัญหา ของนักเรียน และร่วมมือกับครูในการแก้ไขปัญหา
ให้นักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3. ผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองใน เขตชั้นนอกมีการปฏิบัติด้านการจัดหาอุปกรณ์

การเรียนมากกว่าผู้ปกครองใน เขตชั้นใน สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้นักเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าที่เคยปฏิบัติ เพื่อแจกให้นักเรียนได้ทั่วถึง เป็นการแบ่งเบาภาระให้ผู้ปกครองบ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย เฉพาะบทบาทของผู้ปกครองใน เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะได้ทำการศึกษาดังองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน หรือศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับสังกัดอื่นที่มีต่อการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ผลการวิจัยกว้างขวางมากยิ่งขึ้น